

partii naleraq

UKA2015/132

30.nov 2015

Inuit annertuumik innarluutillit ilinniartitaanissamik qanoq iliorluni allatuulli neqeroorfigineqartalernissaat pillugu pilersitsinissaq siunertaralugu, matumani Aspergers Syndromimik nappaatillit ilanngullugit apeqquteqaat aallaavigalugu Inatsisartut oqallinnissaannik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortat, Siumut)

30.nov 2015

UKA2015/47

Apeqquteqaat aallaavigalugu inuit innarluutillit uagut inuiaqatigiittut pitsaannerusumik ilaatinneqalernissaat angusinnaaneripput apeqquteqaatigalugu saqqummiussamik siunnersuut. Qanoq iliuuseqarnikkut ilumoortumik piviusorsioortumillu inuit timimikkut innarluuteqartut innarluutilittut pillugit inatsisimmi pineqartut ilinniartitaanermi aaqqissuussinermut kingornatigullu suliffeqarfinnut isertinneqarsinnaappat? Qanoq ililluta ilinniartiitaanikkut aaqqissuussineq initunerusoq aammalu suliffeqarfeqarneq inunnt timimikkut innarluuteqartunut periarfissiineq pilersissinnaavarput?

(Inatsisartunut ilaasorta Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Inatsisartunut ilaasortat siumumeersut, kiisalu Agathe Fontain Inuit ataqatigiit siunnersuuteqarput inuit innaarluutillit ilinniartitaanerannut pitsanngorsaasoqarnissaanut tunngasunik taakkulu oqaaseqarfigissavagut.

Nunatsinni innarluutillit sutigut tamatigut pitsaasumik atugaqartinneqarnissaat aammalu periarfissat sullinneqarnikkut ilinniartitaanikkullu, kiisalu suliffeqarnissaannik periarfissaarissaarnerulernissaannik anguniaqartumik siunnersuuteqartut anguniagaat kissaatigisaallu isumaqatigigigut oqaatigissavarput.

Inuit innarluuteqartut ineriartormikkut inuiaqatigiinnilu peqataanermikkut inerikkiartuutaasumik sullinneqarnissaat ilinniartinneqarnissaallu pitsaasumik aaqqissuussiffigineqarnissaat aammalu ilinniarfigerusutaminni mattunneqanngilluinnarnissaat ersarissartuartariaqarpoq aningaasalersuinikkullu aporfeqarpata aaqqinneqartarnissaat isumaqatigilluinnarparput.

Nunatsinni innarluuteqartut sullinneqarnerat ilaatigut assigiinngitsorujussuarmik sumiiffiit najukkat aallaavigalugit aammalu kommunit najugaqarfigineqartut aningaasaqarnikkut inissimanerat tunngavigalugu aaqqissuussiffigineqartarnerat qiviassagaanni assigiinngitsorujussuarmik ilaatigut sullissisoqartarnera innarluutilimmut ilaqaatanullu peqqinnanngitsumik ilungersunartumillu

atugaqarfiusartut oqaatigineqartarput tamannalu aporfinngortitaasarsimanera pissusissamisunnngilluinnartoq oqaatigerusupparput.

Ilinniartitaanerup pitsaasuunissaa innarluutillit aallaavigissagaanni aamma assigiimmik ingerlatsiuffiunissaa piumasarissallugu pissusissamisoorpoq, kiisalu aamma suliffeqarnikkut aaqqissuussinermi sapinngisamik innuttaasut tamarmik pisinnaasut atorneqarnissaat pingaartinneqassasoq oqaatigerusupparput aamma innarluutillit peqataatillugit pisinnaatitaaffiilu inuttut ataqqillugit.

Nunatsinni ilinniarfiit sinaakkutinik pitsaasunik innarluutillit ilinniartitaanerat aammalu suliffeqarneq eqqarsaatigalugu pitsaanngorsaaffiguarnissaat inunnut tamanut assigiimmik piumasarissallugu apeqquserneqarsinnaanngilaq.

Nunatsinni sulisinnaasut ikiliartorput, aammalu innuttaasut aningaasalersugassagut annertusiartuinnarput, taamaattumik sulisinnaasut tamaasa, aammalu innarluuteqartut, pitsaasumik periarfissillugit peqataatinneqarnissaat aqqutissiuttariaqarparput, tassami ilinniarusuttut tamarmik aamma aqqutissiunneqarnissaat inuiaqatigiinnut pingaaruteqartorujussuummat.

Taakkuinnanngillat ulluinnarni innarluutillit atugaasa sullinneqarnermikkut ineqartitaanermikkut sulliffeqarnermikkullu aporfiusartut qaangerneqarnissaat ilungersuuttariaqarparput, ilaatigut naammattoorneqartarput nunatsinni periarfissat pitsaanngippallaarnerat pissutigalugu qallunaat nunaannut nuuinnartariaqartartut maani isumannaatsumik sullinneqarsinnaannginnertik aammalu ilinniartitaanikkut periarfissat killeqarpallaarnerat pissutigalugu, tamannalu soorunami akuersaaginnarsinnaanngilarput.

Ulluinnarni innarluutillit ilaqaataasa atugaat aamma pitsaanngorsartariaqarluinnarput, soorunami nalunngilarput ilaqaataasut aamma akisussaaffeqartut ikiuunissaminnut aammami taamaattorpassuaqarpoq, kisiannili pisortanik sullinneqarnerat ikiorneqarnerallu aamma isornartoqartuortoq oqaatigineqartarpoq, pingaartumik kommunit aningaasaqarnerat naalaganngoraangat, ilaqutariit periarfissaasa qasuersaarsinnaanerillu killeqartorujussuusut oqaatigineqartarput. taamaattumik aamma innarluutillit ilaqaataasa pitsaasumik ikiorsiiffigineqartarnissaat naalakkersuisunut piumasaralugu oqaatigissavarput.

Pisortat namminersortullu suliffeqarfiutaat manna iluatsillugu kaammattussavagut ilinniartitsinermi inuiaqatigiinni pisussaaffittut tigullugu ilinniartitaanermut peqataaqqullugit, aamma innarluutillit ilinniarnissaat eqqarsaatigalugit inuimmi assigiimmik isigineqartussaapput ataqqinnassusermi inummi assigiippoq innarluuteqaraluarpalluunniit.

Neriutigaarput siunnersuuteqartut saqqummiussaat apeqquteqaat aallaavigalugu saqqummiunneqartut tunngavigalugit tamakkiisumik tapersiinermik alloriartoqassasoq, tassami pissutsit atugassarititaasullu ilungersunartuusut kommunini, namminersorlutik oqartussani, inuiaqatigiinnilu tamatta ilisimavagut, tamakkulu ilisimaneqaraluartut annertuumik allannortoqarneq ajormat massakkut ataatsimut peqataalertariaqarpugut innarluuteqartummi ikiorneqarnissaminnik pisariaqartitsipput inuiaqatigiinnut aamma peqataarusunnertik oqariutuutigisarmassuk.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuuteqartut tassalu inatsisartunut ilaasortaaitat Siumut, kiisalu Agathe Fontain Inuiat ataqatigiit oqallinnissamik siunnersutaat tamakkiisumik isumaqatigalugit oqaatigissavarput, oqaaseqaatissatullu siunnersuutaat tamakkiisumik taperserlugit akuerseqataassaagut.

Hans Enoksen